



Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка
Кафедра журналістики
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Кафедра журналістики та соціальних комунікацій
Національний університет «Запорізька політехніка»
Кафедра журналістики



**Всеукраїнська
науково-практична онлайн-конференція**

«РЕГІОНАЛЬНА ЖУРНАЛІСТИКА В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ, РЕАЛІЇ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ»

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА МАТЕРІАЛАМИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**м. Полтава
5-6 жовтня 2023 р.**

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
Кафедра журналістики
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Кафедра журналістики та соціальних комунікацій
Національний університет «Запорізька політехніка»
Кафедра журналістики

До 105-річчя факультету філології та журналістики
ПНПУ імені В.Г. Короленка

**Всеукраїнська
науково-практична онлайн- конференція**

**«Регіональна журналістика в
Україні: історія, реалії, виклики,
перспективи»**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
за матеріалами Всеукраїнської
науково-практичної онлайн-конференції**

Полтава – 2023

УДК 070(477)

P32

Рекомендовано до друку вченою радою факультету філології та
журналістики

Полтавського національного педагогічного університету

імені В. Г. Короленка

(протокол № 3 від 20 жовтня 2023 року)

Редакційна колегія:

СЕМЕНКО Світлана Василівна – кандидатка філологічних наук, професорка кафедри журналістики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (головний редактор);

ЛИСЕНКО Леся Іванівна – кандидатка наук із соціальних комунікацій, доцентка кафедри журналістики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

СВАЛОВА Марина Ігорівна – кандидатка наук із соціальних комунікацій, доцентка кафедри журналістики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

ЗЕЛІК Оксана Андріївна – старша викладачка кафедри журналістики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

ПУРАС Наталія Вікторівна – старша лаборантка кафедри журналістики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (відповідальний секретар).

Регіональна журналістика в Україні: історія, реалії, виклики, перспективи: зб. наук. пр. за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції /за ред. С. В. Семенко. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. № 9. 180 с.

Рецензенти:

СИДОРЕНКО Наталія Миколаївна – докторка філологічних наук, професорка кафедри історії журналістики Навчально-наукового інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ГРИНЬОВА Марина Вікторівна – докторка педагогічних наук, професорка, ректорка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, членкиня Національної спілки журналістів України.

УДК 070(477)

P32

©автори статей, 2023

©Кафедра журналістики

ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023

ЗМІСТ

БІЛА Наталія, НАГОРНА Юлія. КІБЕРАТАКИ НА МЕДІА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	6
БОЙКО Світлана. ПАРАДИГМАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ В СУЧАСНИХ СУСПІЛЬСТВАХ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	13
БОНДАРЧУК Анжеліка, СИНОРУБ Галина. ЕФЕКТИВНА КОМУНІКАЦІЯ З ГРОМАДОЮ: ЗАСОБИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ	19
ВІЛЬЧИНСЬКИЙ Андрій. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТРЕВЕЛ-ЖУРНАЛІСТИКИ В УМОВАХ ВІЙНИ	23
ГАНДЗЮК Віталій. ГАЗЕТА «ПОДОЛЯНИН» – УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС ПЕРІОДУ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (1941–1944 РР.)	27
ГОДЛЕВСЬКА Альона. ПОШИРЕННЯ САМОЦЕНЗУРИ ТА ЇЇ ВИЯВИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	32
ДАЩЕНКО Наталія. ЖУРНАЛЬНА ПЕРІОДИКА ТЕРНОПІЛЬЩИНИ (1990-2020 РР.)	38
ДУБЕЦЬКА Оксана. НАУКОВО-ПОПУЛЯРНІ ВИДАННЯ ХЕРСОНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ	43
ЖЕЛІХОВСЬКА Наталія, ВОЛОБУЄВА Анастасія. «ТЕМАТИКА СУЧАСНИХ МЕДІЙ» ЯК ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ-ЖУРНАЛІСТІВ	50
ЗЕЛІК Оксана. ЖУРНАЛІСТИКА РІШЕНЬ В РЕГІОНАЛЬНИХ МЕДІА ЯК ЕФЕКТИВНА МОДЕЛЬ КОМУНІКАЦІЇ З АУДИТОРІЄЮ: ЗА МАТЕРІАЛАМИ ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯ «ЗМІСТ»	54
Йордан Ганна, Синоруб Галина. ІНСТРУМЕНТИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЖУРНАЛІСТСЬКІЙ ПРАКТИЦІ: ВЕРИФІКАЦІЯ КОНТЕНТУ	60
КАЛЕНИЧ Володимир. МЕТАФОРИЧНА ЕКСПРЕСІЯ В ЗАГОЛОВКАХ ВІННИЦЬКОЇ ПРЕСИ	66
КИСЛА Наталія. ПОРУШЕННЯ МОВНИХ НОРМ У ЖУРНАЛІСТСЬКИХ ТЕКСТАХ (НА МАТЕРІАЛАХ СУЧАСНИХ ІНТЕРНЕТ-ВИДАНЬ ПОЛТАВЩИНИ)	72
КОШУРНИКОВА Валерія. ОСОБЛИВОСТІ ВИСВІТЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ У ЗАПОРІЗЬКИХ ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛАХ	78
НАГОРНИЙ Віталій. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ВІЙСЬКОВОЇ ЦЕНЗУРИ В УКРАЇНІ	84
ОДОБЕЦЬКА Ірина. ОСОБЛИВОСТІ МОВИ РЕКЛАМИ ЯК ЕЛЕМЕНТА МАРКЕТИНГОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ	91
ОСТРОВСЬКА Наталія, ЛЮБЧЕНКО Юлія. ПРОЯВИ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ В СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА	97
ПАНЧЕНКО Світлана. РЕГІОНАЛЬНИЙ ТЕЛЕКАНАЛ МТМ (М. ЗАПОРІЖЖЯ): ВІД СТВОРЕННЯ ДО РЕАЛІЙ СЬОГОДЕННЯ	101

ПАНЧЕНКО Тетяна, БІЛА Наталія. АНАЛІЗ АУДИТОРІЇ САЙТІВ ТА СОЦМЕРЕЖ ОНЛАЙН-МЕДІА ПРО КУЛЬТУРУ («SLUKH.MEDIA», «LIROOM», «UKRAINEFOREVER»)	106
РЕШЕТУХА Тетяна, КУШНІР Оксана. ФОНДИ ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРЕСОДРУКУВАННЯ КРАЮ КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ	112
СВАЛОВА Марина. ОБРАЗ ВІЙНИ У КНИЖЦІ КОСТЯНТИНА МОСКАЛЬЦЯ «СПОРУДЖЕННЯ МОСТУ»: РОБОТА З ПУБЛІЦИСТИЧНИМ ТЕКСТОМ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ «КРЕАТИВНОГО ПИСЬМА»	118
СЕМЕНКО Світлана. СПЕЦИФІКА РЕДАКЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПОВІТОВОГО ВИДАННЯ «ГАЗЕТА ГАДЯЦЬКОГО ЗЕМСТВА» У ДОБУ УНР	122
СИДОРЕНКО Наталія. УКРАЇНСЬКОМОВНА ПРЕСА ХЕРСОНЩИНИ ПОЧАТКУ ХХ СТ.	127
СТЕБЛИНА Наталія. ОЦІНЮВАННЯ ДОТРИМАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТИВ У ПОПУЛЯРНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛАХ УКРАЇНИ	137
ТАРАСЮК Володимир. ПОСТАТЬ МИХАЙЛА БРАЦАЙКА В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ	143
ТОНКІХ Ірина. РОЛЬ АМАТОРСЬКИХ ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛІВ У ВИСВІТЛЕННІ НОВИН ЗАПОРІЖЖЯ	149
ЦЕПКАЛО Тетяна. ОСОБЛИВОСТІ ВИСВІТЛЕННЯ МЕДИЧНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ У «ВІННИЦЬКІЙ ГАЗЕТІ»	155
ЧОРНОДОН Мирослава. ОСОБЛИВОСТІ ВИСВІТЛЕННЯ СУЧАСНИХ ГЕНДЕРНИХ КОНЦЕПТИВ У РЕГІОНАЛЬНИХ МЕДІА	160
ХІТРОВА Тетяна. НАРАТИВИ «ВИЗВОЛНЕННЯ» В ЗАПОРІЗЬКІЙ ПРЕСІ: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ПОГЛЯД	163
ЯНЕНКО Ярослав. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА У МЕЖАХ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 061 ЖУРНАЛІСТИКА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПРОБЛЕМИ	167
ЯЦЕНКО Андрій. КРЕАТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ КУРСУ «КРЕАТИВНИЙ ТЕКСТ»	171
ЯЦЕНКО Галина. УРАЖЕНІ ВІРУСОМ ІМПЕРСЬКОСТІ: РОСІЙСЬКА МЕНТАЛЬНІСТЬ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПУБЛІЦИСТИКИ ІВАНА ФРАНКА	174

Бондарчук Анжеліка
аспірантка Тернопільського
національного педагогічного
університету
імені Володимира Гнатюка.
Науковий керівник –
кандидатка наук із соціальних
комунікацій, доцентка
Синоруб Галина

ЕФЕКТИВНА КОМУНІКАЦІЯ З ГРОМАДОЮ: ЗАСОБИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

В умовах децентралізації одним із ефективних векторів прогресивного розвитку громади є належним чином побудована комунікаційна стратегія. Сьогодні інформаційні ресурси є відкритим майданчиком для обговорення актуальних питань, способом побудови відносин між владою та громадою. Експертка Місцевого індексу прав людини Наталія Єсіна відокремила декілька об'єктивних факторів, які значно ускладнюють комунікацію: неконкретність висловлювань учасників, відсутність зворотного зв'язку, що є головними причинами протиріч та виникнення подальшого непорозуміння [3]. Постає проблема створення єдиного комунікаційного простору, який реалізується на основі принципу партнерства, що, в свою чергу, забезпечуватиме довіру громадськості до місцевої влади.

Ефективна комунікація – це системне зміцнення довіри у громаді та просування стратегічних меседжів розвитку, інструментом реалізації якої є комунікаційний план. Керівниця координації децентралізації УКМЦ DOBRE Ірина Малик зазначає: «Від місцевого самоврядування залежить повсякденне життя людей у громаді, доступ до послуг, вплив на побудову інфраструктури. В умовах війни органи місцевого самоврядування для багатьох стали важливою опорою. Щоб

люди розуміли, що відбувається у громаді, підтримували її діяльність, довіряли – необхідна ефективна комунікація, яка приносить результати тоді, коли вона системна і постійна. А керівникам, відповідальним за комунікацію з громадськістю та мешканцями, важливо знати правила комунікації та особливості її планування [3]. У цьому контексті вважаємо за доцільне зосередити увагу на складових комунікаційної стратегії: зовнішній і внутрішній комунікації.

Науковиця Ірина Положешна визначає зовнішні комунікації як зв'язки органу місцевого самоврядування із середовищем за межами установи: з різноманітними цільовими групами (мешканці, партнери, бенефіціари, лідери думок, благодійники тощо), засобами масової інформації, представниками інших територіальних громад, органами виконавчої влади тощо. Ключовою частиною планування та налагодження комунікацій у територіальній громаді є внутрішні комунікації, які, окрім інформування з боку керівництва органу місцевого самоврядування, забезпечують повноту інформації, періодичне її оновлення та оперативність подачі [2, с. 112].

Наголосимо на тому, що у територіальних громадах важливо використовувати дієві інструменти двосторонньої комунікації, адже такий діалог упливатиме на подолання соціальних проблем шляхом залучення людей до їх вирішення, а це, в свою чергу, сприятиме ефективному розвитку громади. Сільські та міські ради, що є центрами територіальних громад, створили власні засоби комунікації, серед яких: локальне телебачення, радіо, інтернет-видання, сторінки в соціальних мережах, а також реалізація проєктів, спрямованих на побудову конструктивної взаємодії.

Наприклад, в Івано-Франківській громаді стартував проєкт, який покликаний спростити комунікацію мешканців і бізнесу з міською владою для вироблення місцевої політики та вирішення проблем на локальному рівні. Проєкт «Впровадження, застосування,

популяризація системи електронних консультацій та вироблення місцевої політики для активізації використання civic tech інструментів в Івано-Франківській міській територіальній громаді» реалізує громадська організація «Івано-Франківський регіональний центр» у партнерстві з Івано-Франківською міською радою (Департамент стратегічного розвитку, цифрових трансформацій) за підтримки проєкту «3D Project: Розвиток попри перешкоди. Стійке громадянське суспільство в часи пандемії та в майбутньому», що виконується Фондом Східна Європа і фінансується Європейським Союзом.

У ході проєктної діяльності заплановано створити сервіс електронних консультацій, щоб покращити залученість мешканців до вирішення місцевих справ та розробки локальних політик. Електронні консультації є складовою національної платформи е-демократії E-DEM, яку створено Фондом Східна Європа в межах швейцарсько-української Програми EGAP; популяризувати використання інших інструментів civic tech у громаді. Civic tech є цифровими технологіями, які допомагають налагодити і покращити взаємовідносини між людьми, громадянським суспільством, бізнесом та владою, зробити ці відносини відкритими та підзвітними, а також підсилюють голос громадян у прийнятті рішень на локальному рівні; провести «цифрову діагностику» Івано-Франківського муніципалітету, розробити місцеву нормативну базу в сфері цифровізації з врахуванням потреб та побажань мешканців, організувати навчальні заходи та публічні обговорення щодо використання електронних інструментів у громаді [1].

Застосування засобів та технологій ефективної комунікації, а також можливість технологічної підтримки сприятиме відкритості діяльності влади, участі громади у прийнятті рішень та їх подальшої імплементації, пошуку спільних точок зору та компромісів, що

впливатиме на зміцнення потенціалу об'єднань та сприятиме злагодженій співпраці у них.

ЛІТЕРАТУРА:

1. В Івано-Франківській громаді покращуватимуть взаємодію громадськості й влади через використання цифрових технологій URL: <https://www.prostir.ua/?news=v-ivano-frankivskij-hromadi-pokraschuvatymut-vzajemodiyu-hromadskosti-j-vlady-cherez-vykorystannya-tsyfrovyh-tehnolohij>

2. Положешна І. Комунікація – ефективний механізм створення спроможних громад. Baltic Journal of Legal and Social Sciences. 2021. № 2. С.107-115. DOI <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2021-2-13>

3. Як напрацювати ефективну комунікацію з громадою під час проведення дослідження. URL: <https://www.helsinki.org.ua/blogs/yak-napratsiuvaty-efektyvnu-komunikatsiiu-z-hromadoiu-pid-chas-provedennia-doslidzhennia/>

4. Як налагодити ефективну комунікацію у громаді: секрети дієвого планування.
URL: <https://decentralization.gov.ua/en/news/16175#:~:text=Ефективна%20комунікація%20%2D%20це%20системне%20зміцнення,необхідно%20створити%20чіткий%20дієвий%20план.>